

Hortonomien Yhdistys ry

Hortonomien Yhdistys ry on opistoista tai alan korkeakouluista valmistuneiden hortonomien aatteellinen Yhdistys, joka on toiminut vuodesta 1925. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää jäseniensä ammatillisia tietoja ja taitoja järjestämällä kursseja ja kustantamalla julkaisuja ja lehteä. Lisäksi yhdistys osallistuu julkiseen keskusteluun hortonomeja koskevista asioista ja antaa kannanottoja esimerkiksi alan koulutusta, palkkausta tai työoloja koskeviin asioihin.

Johtokunta

Puheenjohtaja

Terho Marttila
044 058 8935

Varapuheenjohtaja

Katja Wallin

Sihtööri

Emmi Turkki

Varainhoitaja

(johtokunnan ulkopuolinen)
Eila Sihvola

Muut johtokunnan jäsenet:

Matti Lindgren, jäsenvastaava
Tiina Uusitupa,
Hortonomi-lehden toimitussihteeri
Maarit Elo-Valente, nettisivuvastaava
Paula Tuurnala, opiskelija-asiat

Varajäsenet:

Jaana Uusitalo
Lotta Mäkinen, stipendivastaava

Johtokunnalle voi lähettää sähköpostia osoitteeseen:

hortonomienyhdistys@gmail.com

Hortonomi on Hortonomien Yhdistys ry:n jäsenlehti, joka lähetetään jäsenten lisäksi puutarha- ja oppilaitoksille, viranomaisille sekä liikelaitoksille. Lehdessä käsitellään tasapuolisesti alan eri työtehtävissä olevien hortonomien asioita. Jäsentiedouksen lisäksi julkaistaan ammattikuntaa kiinnostavia artikkeleita, mielipidekirjoituksia sekä kaupallisia tiedotteita. Kirjoitukset ovat kirjoittajien omia kannanottoja.

Toimitusryhmä

Johtokunta

Toimitussihteeri

Tiina Uusitupa

Kannen kuva

Jaana Heinonen

Painopaikka

Pikaoffset, Turku

ISSN 0786-325X

Lehti ei vastaa kirjoituksista tai ilmoituksista aiheutuneista mahdollisista vahingoista eikä mahdollista virheistä kirjoituksissa tai ilmoituksissa. Mikäli ilmoitus jää pois lehdestä joutuvista syistä, lehti julkaisee sen seuraavassa numerossa ilman lisämaksua.

HORTONOMI 1 / 2017

Sisällys:

Puheenjohtajan terveiset	4
Vuoden hortonomi	5
Johtokunnan esittely osa 2.	6
Tammisseminaari 2018.....	9
Turku, Suomen mistelipääkaupunki	14
Ajankohtaista yhdistykseltäsi	16
Toimintakertomus 2017	17
Toimintasuunnitelma 2018	19

Puheenjohtajan kuulumiset

Kevät on toivottavasti jo kukkeimmillaan, kun tämä hortonomilehti saapuu jäsenistölle. Vaikka ilmasto pikkuhiljaa lämpeneekin, niin kulunut talvi on ollut muistutus siitä, että Suomi kuuluu edelleen Euroopan kylmimpiin osiin. Kevät on vuodenajoista puutarha-alalla varmasti kiireisin, mutta samalla myös hyvin odotettu pitkän talven jälkeen. Kylmä talvi on saattanut aiheuttaa joitain talvituhoja herkimmillle puutarhakasveille, mutta toivon mukaan se vähentäisi myös kasvitautilien ja -tuholaisten esiintymistä kasvukaudella. Viimehetken pihasuunnitelmat, viherrakentaminen, puutarhakaupan hektinen sesonki ja viljelypuolen kevättohinat saattavat tuntua uuvuttavilta, mutta ensimmäisen kerran leikatun nurmen tuoksu, vaalean vihreänä hohtava maisema ja lämpenevät illat otetaan kuitenkin hyvillä mielin vastaan - vaikka töissä olisikin kiirettä.

Hortonomien Yhdistyksen vuosikokous pidettiin hyvässä hengessä Seurahuoneella Helsingissä 22.3. Johtokunta uudistui taas hieman; uusina johtokuntalaisina mukaan tulivat Maarit-Elo-Valente ja Paula Tuurnala sekä varajäsenenä Jaana Uusitalo. Toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi johtokuntaan! Johtokunnan pitkäaikaisin jäsen, Tellervo Sumanen, siirtyi rivijäseneksi huiuman 18 vuoden johtokuntajakson jälkeen!

Aktiivisen yhdistyksen tunnusmerkkejä ovat erilaiset tapahtumat ja niitä on tänä vuonnakin taas luvassa. Järjestämme ainakin kaksi Hortoklubia, olemme mukana Lepaa2018 messuilla ja valmistelemme jo innolla vuoden 2019 Tammisseminaaria. Toivomme jäsenistöltä runsasta osallistumista yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin.

Yhdistyksen tiedottamista on tarkoitus tehostaa tänä vuonna edelleen. Jäsenmäärä on 415 (1.1.2018) ja se tarkoittaa sitä, että ihan kokonaan maaposteista ei luovuta vielä vähään aikaan. Suuntaus on kuitenkin se, että yhä enemmän lähettäisimme tiedotteita sähköisessä muodossa. Lisäksi nettisivujemme viime vuonna käynnistynyt uudistus etenee kuluvan vuoden aikana.

Jos et vielä ole ilmoittanut sähköpostiosoitettasi yhdistykselle, niin ole hyvä ja tee se nyt. Otamme mielellämme vastaan myös palautetta jäsenistöltä. Mihin suuntaan sinä toivoisit yhdistystä kehitettävän? Yhteydenotot voi laittaa osoitteeseen hortonomien-yhdistys@gmail.com.

Oikein hyvää alkavaa kesää kaikille hortonomeil!

*Terho Marttila,
puheenjohtaja,
Hortonomien Yhdistys ry.*

Vuoden Hortonomi 2018

Hortonomien Yhdistys ry. on valinnut 2018 Vuoden hortonomiksi Tapio Ykspetäjän.

Janakkalalainen hortonomi Tapio Ykspetäjä on tuonut hortonomien ammattikuntaa positiivisesti esille harrastamalla laajasti yksityistä puutarhakasvillisuuden tutkimustoimintaa sekä toimimalla näkyvästi ja aktiivisesti useissa viheralan yhdistyksissä.

Hän on valmistunut puistopuutarhuriksi 1988, suunnitteluhortonomiksi 1993 ja puutarhaopettajaksi 1994. Puutarhaopettajan työn ohessa hän on valmistunut näyttötutkintomestariksi ja käynyt opetus-suunnitelmien ja näyttötutkintojen kehittämiseen liittyviä koulutuksia.

Tapio Ykspetäjän ehtymättömästä kiinnostuksesta puutarhakasveja kohtaan hyötyy koko puutarha-ala. Ykspetäjä on profiloitunut erityisesti dendrologina, mutta myös maatiaiskasvi- ja perenna-asiantuntijana. Tapio Ykspetäjä on tutkinut aktiivisesti van-

hojen puutarhojen marja- ja hedelmälajikkeita, etenkin omena- ja karviaislajikkeita. Hän on luonut kansainvälisiä kontakteja Venäjälle ja Kazakstaniin ja avustanut omilla tutkimuksillaan Luonnonvarakeskuksen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen kasvigeenivaraohjelmaan liittyviä hankkeita.

Ykspetäjä on osallistunut myös Dendrologian Seuran kustantaman kirjan ”Vihreät jättiläiset, Suomen paksuimmat puut” uusintapainoksen puumittauksiin. Lisäksi hän on perehtynyt ja jatkanut kotiseutunsa Virtain metsälehmuksiintymien pitkäaikaisia mittauksia viime vuosina. Ykspetäjä on tutkinut myös perennoja, etenkin vanhoja perennalajikkeita, ja ollut yhteistyössä myös kotimaisten perennanviljelijöiden kanssa.

Ykspetäjä on ollut perustajajäsenenä DS:n Pomologian kerhossa 2010, DS:n Hämeen kerho Kynneppäessä 2012 sekä Suomen Luonnonmuistomerkkiseura Aihki ry:ssä 2016.

Vuoden hortonomi Tapio Ykspetäjä. Kuva Terho Marttila.

Johtokunnan esittely osa 2

Johtokuntamme jäseniä esiteltiin edellisessä numerossa. Nyt esittelyt jatkuvat ja seuraavassa loput taas jo hie-
man uudostuneesta johtokunnasta.

Olen Jaana Uusitalo. Koulutukseltani olen datanomi, viherrakentajapuutarhuri ja Maisemasuunnittelun AMK hortonomi sekä ammatillisten aineiden opettaja. Olen toiminut yrittäjänä yhteensä parikymmentä vuotta ja kouluttajana Viherrakentamisen artesaanikoulutuksessa, erilaisilla atk-kursseilla sekä kansalaisopiston puutarhakursilla.

Aloitin Maisemantutkimuksen opintoni syksyllä 2015 Turun yliopiston Porin yksikössä ns. ”hortonomien kiintiössä”. Alkuvuoden 2016 tein Rauman Wihertoimessa paikkatietoharjoittelua ja lopun vuotta toimin puistotyönjohtajan sijaisena. Työnkuvaan kuului paikkatiedon lisäksi urakkavalvontaa, -neuvotteluja ja tarjouskilpailutusta. Opiskelin työn ohella yliopistossa. Keväällä 2017 tein Raatihuoneen Museopuutarhan restaurointisuunnitelman ja laadin Museo-puutarhan uudet esitteet. Valmistuin kesäkuussa 2017 Filosofian maisteriksi. Tutkin gradussani ”Maisemaan liittyvien sosiaalis-

ten ja kulttuuristen käytäntöjen sekä arvojen tutkimusmenetelmiä”. Vielä jäi jotain tutkimatta ja tällä hetkellä olenkin jatko-opiskelijana Turun yliopistossa.

Olen Maarit Elo-Valente Helsingistä ja tulen vastaamaan tulevan vuoden aikana Hortonomien Yhdistyksen nettisivuista. Valmistuin Lepaalta hortonomiksi vuonna 2015 maisemasuunnittelun koulutusohjelmasta. Ensimmäinen tutkintoni on jo vuodelta 1993, jolloin valmistuin arkeologiksi Helsingin yliopistosta. Lepaalle päädyin, koska vuosien varrella olin alkanut kiinnostua pihoista ja puutarhoista, ja varsinkin siitä, kuinka pienestä pihasta voidaan saada kaunis. Opiskelujen aikana sitten ymmärsin, että pelkkä kauneus ei riitä, vaan hortonomin ammattitaitoa on varmistaa toimivuus käyttäjille ja hyvät kasvuolosuhteet kasveille.

Hortonomina olen työskennellyt tähän mennessä satunnaisesti sivutyönä, yksityispihojen suunnittelijana. Ruokahalu on kuitenkin kasvanut vuosien varrella, ja minua on alkanut kiinnostaa ylemmän tason päätökset – miksi ja miten kaupunkia ja kaupunginosia suunnitellaan niin kuin tehdään. Vastapainona tulevaisuuden valintojen pohtimiselle, olen erittäin kiinnostunut

kulttuuriperinnöstä ja rakennetusta ympäristöstä kaikissa sen muodoissa.

Hortonomien Yhdistyksessä olen ollut jäsenenä jo opiskeluajoista, ja nyt aloitan johtokunnassa. Toivon, että taitoni, jotka tuon yhdistystoimintaan vievät Hortonomien yhdistystä eteenpäin, ja että tulevasta vuodesta tulee aktiivinen.

Olen Tiina Uusitupa, ja toimenkuvani Hortonomien yhdistyksen johtokunnassa on HORTONOMI – lehden toimitus ja taitto. Olen valmistunut puutarhatalouden hortonomiksi 2016 Lepaasta. Tuotannon puutarhuriksi valmistuin Tuorlasta, Piikkiöstä 2004.

Työskentelen ylipuutarhurina Pakurlan hedelmätarhassa, Paimiossa sekä sivutoimisena tuntiopettajana Ammattiopisto Liviassa puutarhatuotannon tiimissä. Puutarha-alan työkokemusta on noin 13 vuotta erilaisista viljelytyöistä.

Asun perheeni kanssa Raisiossa ja harrastan kuntoilua, käsitöitä ja harrastajateatteria.

Toivon tuovani yhdistykseen lisää kasvituotannon näkökulmia, mm. lehden sekä Tam-mikurssin muodossa.

...

Olen Paula Tuurnala, tuore Hortonomien Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Opiskelen Lepaalla rakennetun ympäristön hortonomiksi pääaineenani maisemasuunnittelu, ja tunnen itseni tällä hetkellä erittäin onnek-

kaaksi saatua-ni tilaisuuden aloittaa opinnot alalla, joka on ollut haaveena jo vuosia. Aika isemalta koulutukseltani olen KTM ja ennen ryhtymistäni jälleen opiskelijaksi,

ehdin toimia useita vuosia kehittämistehtävissä mm Teknillisellä korkeakoululla ja Aalto-yliopistolla kestävän urbaanin kehityksen edistämisen parissa.

Kokemukseni viheralalta on vielä lähtökuopissa, mutta opintojen ohella pyrin kartuttamaan sitä mm Lepaan Osaajat osuuskunnassa, jonka kautta on mahdollista tehdä alan suunnittelu-, hoito- ja ylläpitotöitä. Opintojen osana tehtävän harjoittelujakson myötä sain myös viime kesänä tuntu-maa piharakentamisesta sekä viheralueiden hoidosta ja ylläpidosta niin yksityisissä kuin julkisissakin kohteissa pääkaupunkiseudulla. Kokemus oli antoisa ja avasi monia uusia näkökulmia, lisäksi työsuhte-etuna kunto nousi 10 viikon treenin myötä aivan uudella tasolle :)

Johtokunnassa roolini on tuoda yhdistykseen ajankohtaista tietoa Lepaan opiskelijarintamalta ja välittää vastaavasti viestiä yhdistyksen toiminnasta opiskelijoiden suuntaan. Yhdistystoiminta on minulle entuudestaan tuttua ja pidän sitä hyvänä tapana edistää yhdessä tärkeiksi koettuja asioita sekä tutustua samoista aiheista kiinnostuneisiin ihmisiin. Toivottavasti tavataan jo lähiaikoina yhdistyksen tulevaisuudessa tapahtumissa!

Olen Katja Wallin, toimin yhdistyksen varapuheenjohtajana. Olen ollut mukana Hortonomien yhdistyksen johtokunnassa jo useamman vuoden, ennen varapuheenjohtajan pestiä toimin yhdistyksen sihteerinä.

Valmistuin hortonomiksi YH Noviasta 2010, viheralalle päädyin jo vuonna 1998, kun aloitin puutarhuri- opinnot Mäntsälän ammattioppilaitoksessa. Olen töissä Helsingin kaupungilla ja työuraani mahtuu niin viherrakentamista kuin viheralueiden hoitoa.

Tällä hetkellä teen toimistotöitä, mutta pääsen nauttimaan puutarhan hoidosta viljelypalstallani.

Tammiseminaari 2018

Kulttuuriympäristöjen hoito

Emmi Turkki

Hortonomien yhdistyksen Tammiseminaarin 2018 teema oli kulttuuriympäristöjen hoito. Paikalle saapui kulttuuriympäristöistä kiinnostuneita henkilöitä ympäri Suomea ja lopullinen pääluku hipoi järjestäjineen ja luennoitsijoineen sataa osallistujaa.

Seminaari järjestettiin Heureka-tiloissa, jonne ihmisten oli helppo saapua sateisesta säästä huolimatta. Ennen luentojen alkua osallistujilla oli aikaa tavata tuttuja ja vaihtaa kuulumisia alan pyörteistä.

Ensimmäiseksi kulttuuriympäristöistä miehen voi tulla ihmisen voimakkaasti muokkaamat historialliset kohteet tai maaseutu, maalaiskylät ja tilakeskukset. Tammiseminaarissa haluttiin kuitenkin tarkastella aihetta monelta eri kantilta, ja siksi luennoitsijoita oli kerätty mm. viranomaisten, suunnittelijoiden ja asiantuntijaorganisaatioiden keskuudesta. Luennolta mukaan tarttuikin uusia oppeja siitä mitä kulttuuriympäristöt tai niiden vaatima hoito voivat moninaisuudessaan olla. Päivän ohjelma oli tiivis ja täynnä uusia mielenkiintoisia näkökulmia.

Nykyään melkein kaikki maa-alueet Suomessa ja maapallolla voitaisiin luokitella kulttuuriympäristöksi, onhan ihminen onnistunut vaikutuksellaan muokkaamaan maailman lähes joka kolkkaa. Tällä kertaan syvennyttiin kuitenkin mm. sellaisiin kohteisiin kuin Suomenlinna ja siirtola-puutarhat. Maisemantutkimuksen professori Maunu Häyrynen Turun yliopistosta

aloitti luennoimalla kulttuuriympäristöistä asiantuntijan näkökulmasta. Esimerkiksi rakennettu kulttuuriympäristö on Museoviraston ja rakentamaton kulttuuriympäristö Ympäristöministeriön hallintoalaa. Yleisesti ottaen kulttuuriympäristöjen hoitoa varjostaa nykyään ja enenevässä määrin tulevaisuudessa resurssien puute sekä mm. ilmastonmuutoksen ja globalisaation aiheuttamat haasteet. Virastot ovat joutuneet miettimään uusia rahoitusmalleja, joista osa on jo käytössä.

Kuten yllä mainittiin, Museovirasto on vastuussa rakennetusta kulttuuriympäristöstä, joten museoviranomaisen näkökulmaa päivän teemaan kuvaili erikoistutkija Päivi Maaranen Museovirastosta. Kulttuuriympäristöjä voi hoitaa sekä julkinen että yksityinen sektori. Monet kohteet voivat olla kuntien vastuulla mutta myös aktiiviset seurat ja yksityiset henkilöt voivat lähteä mukaan jonkun kulttuuriympäristön ylläpitoon. Suomesta löytyy tarinoita kansanliikkeistä, jotka ovat saaneet toiminnallaan estettyä heille arvokkaan kulttuuriympäristön muuttumisen toiseen liiketoimintaan. Lisäksi yksityisten henkilöiden on mahdollista hakea apua omilla maillaan oleville kohteille: apua saa sekä suunnitteluun että ylläpitoon.

Häyrysen ja Maaranen johdateltua kuulijat päivän aiheen ympärille pääsimme kuulemaan käytännöntyöstä kulttuuriympäristöihin liittyen. Ria Ruokonen, Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy, on tehnyt henkilökohtaisella urallaan paljon

tutkimusta Espoossa sijaitsevasta Tapiolasta, sen synnystä ja merkityksestä suomalaisen maisema-arkkitehtuuriin. Ruokonen kertoi, että Tapiolasta haluttiin tehdä sodan jälkeiseen maailmaan Suomen ensimmäinen puutarhakaupunki. Maiseman haluttiin olevan ympäristön ja arkkitehtuurien harmoniaa, ja ympäristön tavoite oli edistää asukkaiden hyvinvointia.

Vuosikymmenten kuluessa maisema oli päässyt paikoitellen umpeutumaan ja vanhojen suunnitelmien periaatteet olivat hukkuneet villiintyneen luonnon keskelle. Kun päätös Länsimetron rakentamisesta Espooseen toi mukanaan paineen uusien asuinkortteleiden rakentamisesta, päätettiin Tapiolassa aloittaa laajamittainen uudistamis- ja kunnostussuunnitelma. Ruokonen keskittyi esityksessään Tapiolan Leimuniittyyn tehtyyn suunnitelmaan. Suunnitelman tärkein periaate oli Tapiolan alkuperäisten suunnitelmien noudattelu ja vanhan ilmeen palauttaminen. Se

vaati suuria muutoksia alueen pinnantasaamiseen, uusien tulvasuojien rakentamiseen sekä toisaalta vanhan kasvillisuuden säilyttämiseen mutta myös sen raivaamiseen ja vaihtamiseen. Lopputuloksena Tapiola sai vanhan ilmeensä takaisin ja Leimuniityn puisto – jaloangervoilla uusittuna – häikäisee jälleen kauneudellaan Tapiolaan tulijaa.

Suunnittelun merkityksestä ja kulttuuriympäristöjen historian kunnioittamisesta aihe vaihtui käytännön hoitotyöhön eläinten siivittämänä. Kehitysjohtaja Leena Lahdenvesi-Korhonen Maa- ja kotitalousnaista tuli kertomaan yleisölle laiduneläinten hyödyntämisestä viheralueiden hoidossa. Ruotsissa laiduneläinten käyttö kaupunkien viheralueilla on melko suosittua erityisesti Uppsalassa, kun taas Suomessa laiduneläimiä ei rakennetussa ympäristössä juuri näe. Eläimien tuominen jopa kaupunkien vilkkaimpiin osiin voisi palauttaa kaupunkilaisten jo lähes hävinneen kontaktin maaseudulle. Eläimet ovat osoittautuneet olevan myös kustannustehokas vaihtoehto ihmistyölle viheralueiden hoidossa. Oikein suunniteltuna eläimet hoitavat viheralueiden nurmen sekä vesakon poistamisen tehokkaasti. Suomessa yleisimpiä laiduneläimiä ovat naudat, lampaat ja jossain määrin myös hevoset. Hoidon suunnittelu on kuitenkin tärkeä osa onnistunutta yhteistyötä eläinten, ihmisten ja halutun lopputuloksen kannalta. Edellä mainituista lajeista vain naudat sopivat kosteisiin ympäristöihin, lampaat taas selviävät pidemmälle kasva-
neesta vesakosta ja hevosten käyttöä tulee rajoittaa vain alueille, joissa maanpohjan kuluminen ei ole haitallista. Hyvällä suunnittelulla ja informoinnilla ihmisten mielikuva ja kokemus eläinten tuo-

Ria Ruokonen ja Tapiola. Kuva Emmi Turkki

misesta kaupunkeihin paranee ja yhteys maaseutuun ja esimerkiksi ruoan tuotannon peruslähteille saadaan palautettua.

Seuraavana seminaarissa siirryttiin maailmankin mittakaavassa merkittävään kulttuuriympäristöön, Unescon maailmanperintökohteeseen, Suomenlinnaan. Suomenlinnan ympäristöhoito on jaettu Suomenlinnan hoitokunnan ja Helsingin kaupungin sekä muutamien yksityisten omistajuuksien kesken. Suomenlinnan hoitokunnasta seminaarissa paikalla oli maisema-asiantuntija Iina Johansson, joka valotti vierailijoille saariston pitkää historiaa, monipuolista kasvilajistoa sekä nykypäivän matkailun asettamia haasteita saaren ylläpidolle ja tärkeän historian vaalimiselle. Suomenlinnan miljö on toiminut mm. sekä Ruotsin että Venäjän hallinnon alaisuudessa puolustuslinnakeena, punavankien säilönä ja nykyään lukuisten turistien vierailukohteena. Saari-
ketjun koko pitkä historia on muovannut alueen ympäristöä, ja tämä kerroksellisuus halutaan tuoda näkyville erilaisin hoidon keinoin. Saaren suuret kävijämäärät kulluttavat sen sekä luonnollista että ihmisen rakentamaa ympäristöä, jonka vuoksi esimerkiksi puolustusvalleja on jouduttu ennallistamaan sortumisien jäljiltä ja kulkua joissain saaren osissa rajaamaan. Nykyään suurta huomiota kiinnitetään myös kierättämiseen, jota viime vuosikymmeninä laajalti laiminlyötiin. Saaret ovat kokonaisuudessaan merkittävää kulttuuriympäristöä, joten hoitoa joudutaan miettimään tarkasti. Saaret on luokiteltu VHT:n hoitoluokkien mukaan, mutta tietyissä kohdissa määritellyistä hoitoluokista joudutaan poikkeamaan. Saaren ylläpidossa on siis suuria haasteita, mutta kaikki työt tehdään historiaa kunnioittaen.

Osalla kulttuuriympäristöstä on luonnollisesti myös kasvillisuus. Vaikka puutarhahistoria on Suomessa nuorta, voi ihmisten puutarhoilta löytyä vuosikymmeniä vanhoja viljeltyjä tai kasvatettuja kasvikantoja. Luonnonvarakeskuksessa työskentelevä tutkija Maarit Heinonen on työssään keskittynyt mm. kartoittamaan Suomen vanhimman edelleen käytössä olevan siirtolapuutarhan, Turun Kupittaan kasvillisuutta. Siirtolapuutarha on ollut toiminnassa jo vuodesta 1935 asti, ja haastattelujen sekä geenitutkimusten perusteella alueelta löytyikin uusia lajeja LUKE:n geenivarakantaan. LUKE kerää myös kansallisesti eri kasvilajien kantoja kasvigeenivaraojelmansa. Kasvikantoja kerätään muun muassa lajikohtaisilla kuulutuksilla, joihin kansalaiset voivat lähettää olettamiensa vanhoja kasvikantoja. Näytteet tutkitaan, jotta saadaan selville lajike. Jos kyseessä on aiemmin tuntematon kasvikanta, otetaan se talteen. Vanhoja geenivaroja on tärkeä kerätä ja kartoittaa, jotta Suomessa pitkään säilyneitä lajeja voidaan myös jatkossa viljellä ja kasvattaa Suomessa. Niillä on meidän luonnonoloihin erinomaisesti sopeutuneet geenit, joten kasvien kestävyys voidaan olettaa olevan hyvä myös tulevaisuudessa. Vanhojen kasvikantojen kartoittaminen on paljon kansalaisten käsissä, nämä vanhat lajit löytyvät tavallisten ihmisten puutarhoista tai vaikkapa Heinosen esittelemässä tapauksessa Kupittaan siirtolapuutarhasta. Siksi yhteistyö kansalaisten kanssa on tässä työssä merkittävässä osassa.

Päivän viimeisenä aiheena sukeltettiin maaseudun maisemaan, ja tämän perinteisen kulttuuriympäristön hoitoon. Aiheesta kertoi Tuovi Mutanen, hortonomi, kirjoittaja ja luomuviljelijä. Maaseutu on muuttunut viime vuosisataan verrattuna. Viljeltävien peltojen määrä ei ole niinkään

vähentynyt vaan tilat ovat keskittyneet tietyille toimijoille. Sempä takia maaseutumaisema on edelleen merkittävä osa Suomea. Maaseutumaisema on silti muuttunut. Eniten maisemaa on ehkä muokannut rakennusten ja kaluston koon merkittävä kasvu. Tilakeskuksien pihapiirit ovat joutuneet sopeutumaan uusiin mittakaavaltaan ylisuurin rakennuksiin. Myös maaseudun tieverkostoa on uusittu laajalti. Uudet tielinjaukset ovat saattaneet pilkkoa peltoja, jolloin teiden äärelle on jäänyt pieniä ”ei kenenkään maata” olevia hoitamattomia kasvillisuustilkkuja. Niiden hoito ei ole enää pellon viljelyn kannalta merkittävää, joten kasvillisuus näillä tilkuilla pääsee röyhähtämään. Tämä on osa maaseutua nykyään vaivaavaa ”pusikoitumista”. Erityisesti juuri tielinjausten ympärille on päässyt kasvamaan laajoja maisemaa sulkevaa pusikkoa, jonka myötä näitä teitä ajavat satunnaiset kesälomamatkailijat eivät enää pääse nauttimaan maaseudun kauniista metsä- ja peltomaisemista ja niiden vaihtelusta. Kun teitä rakennetaan ja peruskorjataan, nostetaan ne aikaisempaan verrattuna reilusti peltoja ylemmäs. Näin autoilija onkin yhtäkkiä hierarkisesti ylempänä muuta peltomaisemaa. Hyvällä suunnittelulla nämä uuden ajan rakentamisen tuomat haasteet voidaan kuitenkin selättää myös maaseudulla, jolloin ihmisen kokoinen mittakaava, metsäsaarekkeet peltojen keskellä, avoimet maisematilat ja metsien ja peltojen vaihteluun pääsevät vanhanaikaiseen loistonsa.

Päivän seminaareja seurattaessa mieleen jäi sellaisia asioita kuin huolellinen suunnittelu, kansalaisen merkitys kulttuuriympäristöjen vaalimisessa, vanhojen arvojen palauttaminen ja säilyttäminen, haaste löytää resursseja erilaisiin tavoitteisiin ja tulevaisuuden mukanaan tuomat uhat.

Oli kulttuuriympäristö mikä tahansa tai hoitotapa mikä hyvänsä, tulee kaikki työt suunnitella hyvin ennen toteutusta. Positiivista oli kuulla, että myös yksityinen taho voi saada apua kulttuuriympäristöjen varjeluun, jolloin kaikki työ ei ole, eikä voi olla vain julkisen sektorin harteilla. Kun vanhaan ympäristöön rakennetaan jotain uutta, voi nykyiset rakennusmääräykset tuntua mahdottomilta sopeuttaa herkkään ympäristöön ilman että uusista rakennuksista ja tielinjastoista tulee maisemaa hallitseva tekijä. Päivän luennoitsijat kuitenkin osoittivat luennoillaan, että on mitä moninaisimpia tapoja vaalia ympärilämmee olevaa kulttuuriympäristöä ja kuka tahansa meistä käyttäytymisellään ja aktiivisuudellaan voi päästä osaksi tätä tärkeää työtä. Elämmehän me jatkuvasti erilaisten kulttuuriympäristöjen keskellä.

Turku, Suomen mistelipääkaupunki

Tiina Uusitupa

Misteli

Viscum album

Isäntäkasveina poppelit, vaahterat, pihlajat, lehmukset ja omenapuut
Puoliloinen
Ainavihanta
Myrkyllinen

Haastattelin Turun yliopiston biologia Jouni Issakaista ja keskustelimme mistelin havainnoista Varsinais-Suomessa. Minkälaisesta kasvista on nyt kyse? Ja mikä on kasvin tulevaisuus?

Kyseessä on Suomessa uudenlainen kasvi, 2000-luvun alussa ensimmäisiä kertoja havaittu kasvi.

Misteli on täyskasvuisena noin metrin korkoinen palleri, joka kasvaa muutaman sentin vuodessa. Spaattelin malliset, vähän puolukan lehteä muistuttavat noin 2–8 cm kokoiset lehdet ovat asettuneet vastakkain. Valkoherukkaa muistuttavat marjat ovat suoraan haarassa kiinni, tervtua ei ole.

Kasvi on puoliloinen ja ainavihanta. Talvella sen erottaa hyvin muuten paljaasta puusta.

Valkoiset Mistelin marjat. Kuva Jaana Heinonen.

Se sekä yhteyttää, että ottaa juurillaan ravinteita puun sisältä. Misteli on kaksikotinen, joten sillä pitää olla pölytysetäisyydellä molemmat sukupuolet, jotta se tekee marjoja. Misteli marjoo noin viisivuotiaana.

Mistelistä muodostuu kasvaessaan palleron muotoinen. Kuva Jaana Heinonen.

Kasvutapa ja leviäminen

Siemen kasvattaa imujuuren puun sisään, josta kasvaa myöhemmin juurivesoja. Uusia sivuversoja puhkeaa oksan ympärille, jolloin lopputuloksena syntyy pallomainen kasvusto. Misteli viihtyy minimissään sormen ja ranteen paksuisissa oksissa, ei kuitenkaan tyvikaarnaisissa oksissa. Misteli ottaa ravinteita oksasta latvaan päin, jolloin oksan latvaosa ajan myötä kärsii.

Kaukolevintäisesti misteli leviää rastaslintujen avulla. Ne nielevät tahmaisen marjan kokonaisuena ja ulostavat limaisen ulosteen siemenineen. Siemenet asettuvat ulosteen avulla puun oksalle. Pienemmän, kertun kokoisen linnun avulla misteli leviää paikallisesti linnun yrittäessä syödä marjaa, jolloin se tahraa linnun nokan. Lintu yrittää päästä siitä eroon hankaamalla nokkaa

oksa vasten. Siemen jää oksan päälle ja voi alkaa itää.

Mistä Misteli on tänne tullut?

Misteli elää luonnonvaraisena Ruotsissa ja ilmeisesti Virossa. Meri on esteenä ja siksi se tuntuu olevan levinneisyysreittinä aika epätodennäköinen. Esiintymät viittaavat ihmisalkuiseen levinneisyyteen.

Puutarhaneuvos Arno Kasvi on tutkinut misteliä Kasvitieteellisen puutarhan ja Jounin kanssa. He ovat aktiivisesti etsineet esiintymiä ja nyt on löytynyt jo 25 paikkaa Turun alueelta, joissa misteli kasvaa erilaisissa isäntäpuissa. Vielä ei ihan tiedetä lintujen ja mistelin esiintymisen välistä suhdetta, onko isäntäpuu ollut juuri sopivaa vai heijasteleeko mistelin esiintyminen lintujen käyttäytymistä.

Ilmeisesti misteli ei kuitenkaan ole levinnyt rintamana esimerkiksi saaristosta. Levinneisyys keskittynyt hajanaisesti Turun seudulle ja saanut alkunsa todennäköisesti kukkakaupan kautta. Misteliä on käytetty floristiikassa koristekasvina ja esimerkiksi ovikranssin tai vastaavan kautta linnut ovat voineet levittää sitä. Vaarallisen viatonomasti.

Turussa misteli on aloittanut marjomisen 2017. Se ei selitä muita Turun alueen esiintymiä, koska muut esiintymät ovat myös nuoria. Jossakin täytyy olla kaikkien Suomen mistelien emokasvi ja sitä nyt haetaan. Emokasvin paikan löytäminen olisi nyt kiinnostavaa.

Pitääkö se kitkeä pois?

Mistelille ei ole tällä hetkellä rauhoittamisen tarvetta eikä hävittämisen tarvetta. Se on jo osa Keski – Euroopan luontoa ja nyt se on asettumassa tänne. Suomesta ei löy-

dy ennestään mitään vastaavaa kasvisukua. Misteli on uusi kasvi meidän luonnossamme.

Kemiallisesti misteliä ei ilmeisesti pysty torjumaan. Mahdollinen torjunta jää käytännössä mistelin pois leikkaamiseen. Joko kokonaisen oksan tai mistelin version pois ottoon, jolloin se ei pääse ainakaan marjomaan. Koko juurakkoa ei saa oksasta milään pois.

Turussa marjoo yksi misteli. Kuva Jaana Heinonen.

Uhka vai mahdollisuus?

Turun alueen misteleille ei ole poistopaineita.

Omenaviljelijänä olen tietenkin huolestunut mistelin suhteesta omenapuihin. Kuinka suuri uhka se tulee olemaan hillittykasvuisille omenapuille. Suurille puille misteli tuskin tuo ongelmaa, mutta entä silloin, kun puun koko on pieni ja jo valmiiksi pientä voimavaraa uhataan loiskasvilla?

Vai pitäisikö mistelistä tehdä Turkuun turistikohde? Romantiikanjanoisille Misteliretkiä. Minkälainen onkaan kosintamahdollisuus mistelipuun alla? Saisiko siitä tulevaisuudessa turkulaista taikajuomaa?

Mahdollisia mistelihavaintoja voi ilmoittaa Hortonomien yhdistykselle sähköpostiin tai suoraan Turun yliopiston kasvitieteelliselle puutarhalle.

Ajankohtaista yhdistykseltäsi

Hortonomien Yhdistys on päättänyt hiljalleen siirtyä sähköiseen laskutusjärjestelmään. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikki paperiset laskut siirtyvät välittömästi historiaan, vaan niitä lähetellään edelleen tarpeen mukaan.

Toivomuksenamme kuitenkin olisi, että ne joille se on mahdollista, siirtyisivät mukaan tähän sähköiseen järjestelmään.

Täten pyydämme, että viimeistään nyt kaikki päivittäisivät sähköpostiosoitteensa yhdistyksen jäsenrekisteriin.

Tiedot voi lähettää yhdistyksen sähköpostiin:

hortonomienyhdistys@gmail.com

Kalenteri

HORTOKLUBI HÄMEENLINNA lauantaina 26.5. 2018

Aloitus ravintola Hällän edestä 14:00 (Raatihuoneenkatu 3.)

Oppaana toimii Vuoden hortonomi 2018 Tapio Ykspetäjä. Kierrämme Verkatehtaan ympäristöä ja keskustan rantapuistoja, jonka jälkeen ruokailemme porukalla ravintola Hällässä klo 16:30 alkaen.

Yhdistys tarjoaa ruokailun jäsenilleen. Mukaan mahtuu noin 20 henkilöä

Sitovat ilmoittautumiset pöytävarauksen takia 20.5 mennessä johtokunnalle osoitteeseen hortonomienyhdistys@gmail.com

Ilmoitusasiaa

Hortonomien Yhdistyksen Toimintakertomus 2017

Yhdistyksen toiminta noudatti aikaisempien vuosien kaavaa. Vuoden aikana yritettiin järjestää perinteinen Tammiseminaari, joka jouduttiin kuitenkin peruuttamaan järjestelyissä ilmenneiden ongelmien vuoksi. Vuoden hortonomin valinta julkaistiin huhtikuussa vuosikokouksen yhteydessä. Kaikille jäsenille avoimia hortoklubeja järjestettiin kaksi. Stipendejä myönnettiin 4 kpl.

Jäsenet

Vuoden 2017 lopussa jäseniä oli 415, joista opiskelijoita on 37. Kunniajäseniä on 5. Jäsenrekisteristä vastasi Matti Lindgren.

Vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 5.4.2017 ravintola Seurahuoneella Helsingissä. Vuosikokoukseen osallistui 12 hortonomia.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Tellervo Sumanen ja sihteerinä Katja Wallin. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Terho Marttila. Erovuorossa olivat jäsenet Eila Sihvola, Katja Uski, Jani Pitkäranta sekä varajäsen Lotta Mäkinen. Varsinaisiksi jäseniksi valittiin Tellervo Sumanen, Katja Wallin, Emmi Turkki, Tiina Uusitupa, Matti Lindgren ja Marika Viinanen. Varajäseniksi valittiin Lotta Mäkinen ja Sari Paalijärvi. Johtokunnan ulkopuoliseksi varainhoitajaksi valittiin Eila Sihvola.

Toiminnantarkastajina toimineet Seija Tulonen ja Matti Vuori (varalla Olli Elfving) ilmoittivat luopuvansa tehtävästä. Johtokunta valtuutettiin etsimään uusi toiminnantarkastaja. Vuosikokouksessa hyväksyttiin toimintakertomus vuodelta 2016 sekä toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017. Vuosikokous myönsi johtokunnalle ja varainhoitajalle tili- ja vastuuvapauden.

Johtokunta

Vuodelle 2017 johtokunta valitsi järjestäytymiskokouksessaan 1/2017 varapuheenjohtajaksi Tellervo Sumanen ja sihteeriksi Katja Wallinin. Johtokunnan ulkopuoliseksi varainhoitajaksi valittiin Eila Sihvola. Jäsenvastaavaksi valittiin Matti Lindgren, verkkosivuvastaavaksi Emmi Turkki ja Hortonomi-lehdestä vastaavaksi Tiina Uusitupa. Stipendivastaavana jatkoi Lotta Mäkinen.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Kokouksia olivat 5.4 järjestäytymiskokous Helsinki, 18.4 sähköpostikokous, 3.5 Salo, 6.6 Espoo Marketanpuisto, 16.8 Lepaa, 6.9 Turku, 13.9 sähköpostikokous, 26.10 Espoo Sello, 30.11 Helsinki.

Jäsenlehti Hortonomi

Yhdistyksen jäsenlehti Hortonomi (34. vuosikerta) ilmestyi ulkoasultaan ja sisällöltään uudistettuna joulukuussa 2017. Painosmäärä oli 500kpl.

Lehden toimitussihteerinä, taittajana ja postittajana toimi Tiina Uusitupa. Lehden sisällöstä vastasi toimitusryhmänä koko johtokunta. Lehden painoi Tuulan PikaOffset Turussa ja kappalemäärä oli 500. Lehti toteutettiin ensimmäistä kertaa kokonaan 4/4 väriverSIONA. Hortonomi-lehti postitettiin kaikille yhdistyksen jäsenille sekä puutarha-alan korkeakoulujen kirjastoille.

Yhdistyksen verkkosivut ja tiedotus

Yhdistyksen verkkosivut avattiin toukokuussa pitkän tauon jälkeen uudistettuna osoitteessa www.hortonomienyhdistys.yhdistysavain.fi. Verkkosivujen modernoinnista vastasi Emmi Turkki. Sisältöä kehitettiin vähitellen vuoden aikana ja sinne saatiin ajankohtaista tietoa yhdistyksen tapahtumista. Verkkosivujen rinnalla johtokunta päivitti ahkerasti myös yhdistyksen facebook-sivua. Yhdistyksen sähköpostiosoitteena toimi hortonomienyhdistys@gmail.com.

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin yhdistyksen verkkosivuilla, Hortonomi-lehdessä, jäsenkirjeissä, sähköpostilla, Puutarha & Kauppa-lehdessä ja Viherympäristöliiton kotisivuilla. Vuoden Hortonomista jaettiin lehdistötiedote yleiseen levitykseen. Jäsenille jaettiin toukokuussa vuositiedote ja jäsenmaksulomake. Yhdistys pyrki aktiivisesti siirtymään sähköiseen tiedottamiseen.

Kurssitoiminta

Perinteinen tammikuun kurssipäivä oli tarkoitus järjestää 19.1.2017. Kurssi jouduttiin kuitenkin peruuttamaan tammikuun alussa järjestelyissä ilmenneiden ongelmien takia. Yhdistykselle ei aiheutunut peruutuksesta merkittäviä kuluja.

Vuoden Hortonomi

Vuoden Hortonomi 2017 julkistettiin vuosikokouksen yhteydessä. Eeva Blombergille luovutettiin Vuoden Hortonomi -nimikkeen kunniaksi kunniakirja, yhdistyksen pöytästandaari ja huomionosoituksena 500 euroa. Vuoden hortonomi -kunnianosoituksia on jaettu vuodesta 1987 lähtien.

Stipendit

Yhdistys jakoi stipendirahastostaan stipendejä seuraavasti:

- Eeva Blomberg, Vuoden Hortonomi 2017, 500€
- Opiskelijaryhmä Novia, retki Lontooseen 1260€
- Sara Seppänen, Novia, Opinnäytetyö ”Maiseman tietomallinnus – Mallinnettavat rakennusosat puistoalueiden eri suunnitteluvaiheissa” 300€
- Kirsti Oksanen, HAMK, Opinnäytetyö ”Helsingin kaupungin kesäkuukaistutusten historia: Kesäkuukat osana puutarhataiteen tyylisuuntaa.” 300€

Näyttelyt

Yhdistys osallistui elokuussa 2017 järjestettyyn Lepaa 2017 -näyttelyyn lahjoituksena saadulla näyttelyosastolla. Esittelijöinä paikalla olivat Tiina Uusitupa, Emmi Turkki ja Terho Marttila.

HortoKlubit

HortoKlubeja järjestettiin kaksi; heinäkuussa Lahteen, oppaana Eeva Blomberg ja Markku Saari ja lokakuussa Vantaan Fazerilaan, oppaana Yrjö Ala-Heikkilä. Molemmilla kerroilla osallistujia oli 10.

Jäsenyys Puutarhaliitossa

Yhdistys on ollut Puutarhaliiton jäsen erikoisyhdistyksenä vuodesta 1927.

Toimintasuunnitelma 2018

Toiminta-ajatus

Hortonomien Yhdistys on aatteellinen yhdistys, joka on toiminut vuodesta 1925 hortonomien puolesta. Hortonomien Yhdistykseen voi liittyä hortonomiksi opistosta tai ammattikorkeakoulusta valmistunut hortonomi tai ammattikorkeakoulussa opiskeleva tuleva hortonomi. Yhdistyksen tarkoituksena on:

- edistää jäseniensä ammatillisia tietoja ja taitoja järjestämällä kursseja ja kustantamalla julkaisuja ja lehteä.
- hallinnoida stipendirahastoa, josta myönnetään vuosittain stipendejä yhdistyksen jäsenen ammatilliseen kehittämiseen ja kurssien tai opintomatkojen suorittamiseen.
- osallistua julkiseen keskusteluun hortonomia koskevista asioista ja antaa kannanottoja esimerkiksi alan koulutusta, palkkausta tai työoloja koskeviin asioihin.

Hallinto ja avustajat

Yhdistystä edustaa ja sen asioita hoitaa johtokunta. Johtokunnan tukena voi toimia johtokunnan nimeämät yhdistyksen jäsenet erilaisissa avustavissa tehtävissä tai työryhmissä. Uusi johtokunta valitaan vuosikokouksessa Helsingissä 22.3.2018

Johtokunnassa jatkavat 2018

- Matti Lindgren, 2. vuosi
- Emmi Turkki, 2. vuosi
- Tiina Uusitupa, 2. vuosi
- Lotta Mäkinen, varajäsen, 2. vuosi

Johtokunnan erovuorossa 2018 ovat:

- Terho Marttila, puheenjohtaja (pj:n kausi on 1. vuosi)
- Tellervo Sumanen (2-vuotiskausi päättyy)
- Katja Wallin (2-vuotiskausi päättyy)
- Marika Viinanen (2-vuotiskausi päättyy)
- Sari Paalijärvi, varajäsen (2-vuotiskausi päättyy)

Johtokunnan ulkopuolisena varainhoitajana toimii Eila Sihvola. Varainhoitajan tehtävän jatkosta päätetään vuosittain vuosikokouksessa.

Hankinnat

Yhdistys hankkii tarpeen mukaan laitteita johtokunnan kokoustamista sekä näyttelytoimintaa varten (tietokoneet, dataprojektorit, kynät, yms.).

Koulutustoiminta

Yhdistyksen Tammiseminaari on Vantaalla Heurekaassa 26.1. Yhdistys valmistelee vuoden 2018 aikana seuraavan vuoden Tammiseminaarin, joka pidetään pääkaupunkiseudulla 2019 tammikuussa.

Tiedotustoiminta

Yhdistys tiedottaa jäsenilleen kaksi kertaa vuodessa ilmestyvällä Hortonomi-lehdellä sekä lisäksi tarvittaessa ilmestyvällä sähköpostitiedotteella tai jäsenkirjeellä. Yhdistys pyrkii siirtymään yhä enemmän sähköiseen tiedotukseen.

Yhdistyksen verkkosivujen kehittämistä jatketaan. Jäsenrekisterin rekisteriseloste päivitetään ja laitetaan yhdistyksen verkkosivuille nähtäväksi ennen 22.5.2018.

Yhdistyksen johtokuntaan nimetään tiedottamisesta vastaava henkilö.

Näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa kehitetään entisestään. Tavoitteena on tuoda esille säännöllisesti myös hortonomien avoimia työpaikkoja.

Näyttelytoiminta

Yhdistys osallistuu Lepaa2018 näyttelyyn 16- 18.8.2018. Tavoitteena on, että paikalla on johtokunnan jäseniä kertomassa yhdistyksen toiminnasta jokaisena näyttelypäivänä.

Matkat ja retket

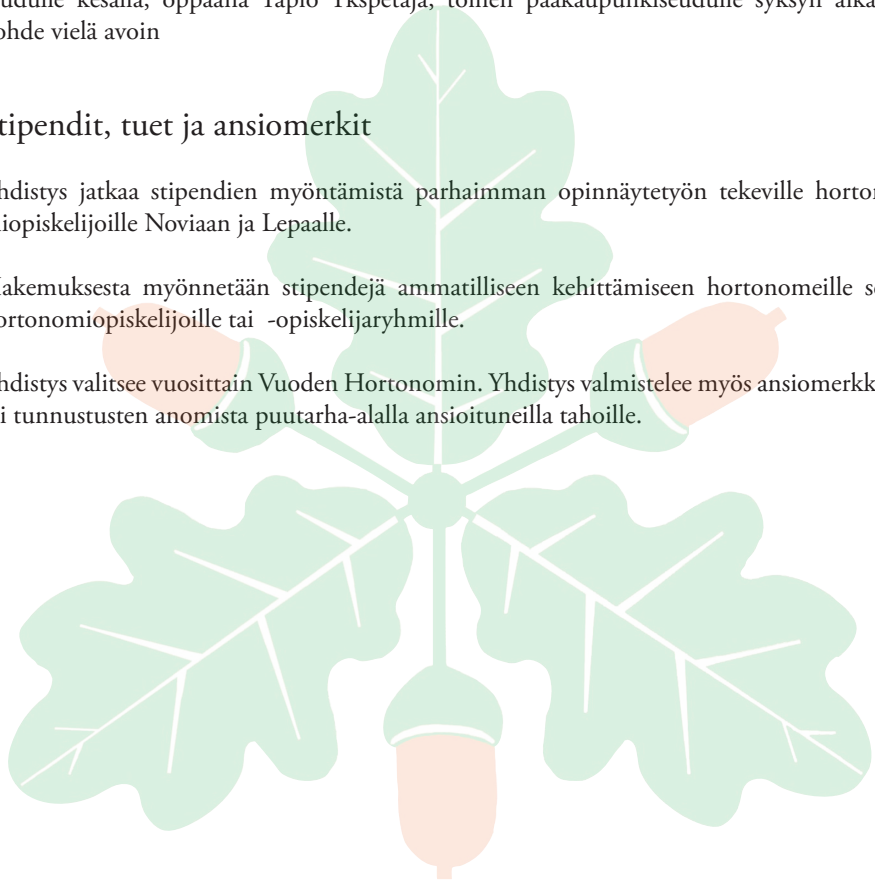
Yhdistys järjestää kaksi Hortoklubia vuoden aikana. Toinen järjestetään Hämeenlinnan seudulle kesällä, oppaana Tapio Ykspetäjä, toinen pääkaupunkiseudulle syksyn aikana, kohde vielä avoin

Stipendit, tuet ja ansiomerkit

Yhdistys jatkaa stipendien myöntämistä parhaimman opinnäytetyön tekeville hortonomiopiskelijoille Noviaan ja Lepaalle.

Hakemuksesta myönnetään stipendejä ammatilliseen kehittämiseen hortonomeille sekä hortonomiopiskelijoille tai -opiskelijaryhmille.

Yhdistys valitsee vuosittain Vuoden Hortonomin. Yhdistys valmistelee myös ansiomerkkien tai tunnustusten anomista puutarha-alalla ansioituneilla tahoille.

Posti Green

Hyödynnä jäsenetusi!

Hortonomien yhdistyksen jäsenenä olet vaikuttamassa Puutarhaliitto ry:n kautta Suomen puutarha-alan aktiivisuuteen.

Jäsenetuna saat 15 €:n alennuksen Kotipuutarha -lehden kestotilaushinnasta ja lehden etukortin Hong Kong -puutarha-maailmaan. Ilmoita tilauksen yhteydessä Hortonomien Yhdistyksen jäsenyydestä.

Parannetaan yhdessä puutarhapalvelujen ja tuotteiden kysyntää ja kehitetään Suomen puutarhakulttuuria.

Kotipuutarha

puutarhaliitto
TRÄDGÅRDSFÖRBUNDET